

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 17. veljače 2021.
(OR. en)

6125/2/21
REV 2

LIMITE

EDUC 47
JEUN 14
SOC 75
EMPL 53
RECH 60
COMPET 100
TELECOM 61

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Br. preth. dok.:	6097/21
Predmet:	Nacrt rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.)

Za delegacije se u Prilogu nalazi Nacrt rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.).

Nacrt rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

- činjenicu da je na sastanku Europskog vijeća održanog u Barceloni u ožujku 2002. odobren program rada naslovljen „Obrazovanje i osposobljavanje 2010.” („ET 2010.”), uspostavu novog ciklusa putem Zaključaka Vijeća od 12. svibnja 2009. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja („Obrazovanje i osposobljavanje 2020.” – „ET 2020.”) i procjenu provedenu u okviru Zajedničkog izvješća Vijeća i Komisije za 2015. godinu o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja („ET 2020.”), kojima je uspostavljen čvrst okvir za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja i osiguran kontinuitet za taj okvir, na temelju zajedničkih ciljeva, kojim se u prvom redu nastoji pružati potpora poboljšanju nacionalnih sustava obrazovanja i osposobljavanja razvojem dopunskih alata na razini EU-a, uzajamnog učenja i razmjene dobre prakse upotrebom otvorene metode koordinacije,
- političku pozadinu ovog pitanja kako je navedeno u Prilogu I.,

i POTVRĐUJUĆI:

- da su se u Rimskoj deklaraciji iz ožujka 2017. čelnici i čelnice EU-a obvezali da će raditi na Uniji u kojoj se mladima pruža najbolje obrazovanje i osposobljavanje te u kojoj oni mogu studirati i pronaći posao diljem kontinenta,
- da su čelnici i čelnice EU-a na socijalnom samitu u Göteborgu 2017. proglasili europski stup socijalnih prava, u kojem se kao prvo načelo utvrđuje pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje za sve, kao četvrto načelo pravo na pravodobnu i individualno prilagođenu pomoć u poboljšanju izgleda za zapošljavanje ili samozapošljavanje, što uključuje osposobljavanje i prekvalifikaciju, a kao jedanaesto načelo pravo djece na pristupačan i kvalitetan rani i predškolski odgoj i obrazovanje, te pravo djece u nepovoljnom položaju na posebne mjere za poticanje jednakih mogućnosti,
- da je u zaključcima Europskog vijeća od 14. prosinca 2017. obrazovanje izdvojeno kao ključno za izgradnju uključivih i povezanih društava te održavanje europske konkurentnosti, čime su obrazovanje i osposobljavanje prvi put stavljeni u središte europskog političkog programa,
- napredak ostvaren u okviru programa rada ET 2010. i okvira ET 2020., posebice kao potpora nacionalnim reformama, pri čemu se prepoznaje da i dalje postoje znatni izazovi ako Europa želi ostvariti ambicije utvrđene u navedenim proglasima,

- da je Komisija zajedno s državama članicama pokrenula aktivnosti za ostvarenje te vizije budućnosti obrazovanja i osposobljavanja uspostavom europskog prostora obrazovanja¹, od 2018. nadalje, na što je Vijeće odgovorilo usvajanjem Zaključaka Vijeća od 22. svibnja 2018. o napretku prema viziji europskoga prostora obrazovanja i Rezolucije Vijeća od 8. studenoga 2019. o daljnjem razvoju europskoga prostora obrazovanja u cilju podupiranja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti;
- rad obavljen u okviru Bolonjskog procesa, poduprt ministarskim priopćenjem iz Rima iz studenoga 2020., kao i u okviru Kopenhaškog procesa, koji je također nedavno poduprt Deklaracijom iz Osnabrücka iz studenoga 2020.,
- da se u Godišnjoj strategiji održivog rasta 2021. naglašava važnost osiguravanja jednakih mogućnosti i uključivog obrazovanja, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti skupinama u nepovoljnom položaju te ulagati u prekvalifikaciju i usavršavanje,

NAGLAŠAVA da:

- obrazovanje i osposobljavanje imaju ključnu ulogu kad je riječ o oblikovanju budućnosti Europe, u trenutku kada je nužno da njezino društvo i gospodarstvo postanu povezaniji, uključiviji, digitalniji, održiviji, zeleniji i otporniji, te da građani i građanke pronađu osobno zadovoljstvo i dobrobit, da budu spremni prilagoditi se promjenama na tržištu rada i biti uspješni na njemu te da sudjeluju u aktivnom i odgovornom građanstvu,
- pandemija bolesti COVID-19 na dosad je nezabilježen način opteretila sektor obrazovanja i osposobljavanja te izazvala opći prelazak na poučavanje i učenje na daljinu te kombinirano poučavanje i učenje. Taj prelazak donio je različite izazove i mogućnosti za sustave i zajednice obrazovanja i osposobljavanja, razotkrivši učinak digitalnog jaza i nedostataka u pogledu povezivosti u državama članicama, kao i nejednakosti među dohodovnim skupinama te između urbanih i ruralnih sredina, naglašavajući istodobno potencijal obrazovanja i osposobljavanja za izgradnju otpornosti i poticanje održivog i uključivog rasta,

¹ COM(2017) 673 final.

- europski prostor obrazovanja omogućit će učenicima da se obrazuju u različitim fazama života i da traže zaposlenje diljem EU-a, a državama članicama i dionicima da surađuju, tako da se visokokvalitetno, inovativno i uključivo obrazovanje i osposobljavanje kojima se podupiru gospodarski rast i visokokvalitetne mogućnosti zapošljavanja, kao i osobni, društveni i kulturni razvoj, provedu u djelo u svim državama članicama i regijama diljem EU-a,
- nadalje, europski prostor obrazovanja bit će područje u kojem učenici i odgojno-obrazovni djelatnici mogu lako surađivati i komunicirati u različitim disciplinama, kulturama i preko granica, i gdje se kvalifikacije i ishodi učenja iz razdoblja učenja u inozemstvu automatski priznaju²;

PREPOZNAJE da:

- prethodni strateški okvir za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.) pomogao je u promicanju uzajamnog učenja u obrazovanju i osposobljavanju putem zajedničkih strateških ciljeva, zajedničkih referentnih alata i pristupa, dokaza i podataka iz svih relevantnih europskih agencija i međunarodnih organizacija te razmjene dobre prakse i uzajamnog učenja između država članica EU-a i drugih dionika te je njime pružena potpora provedbi nacionalnih reformi u obrazovanju i osposobljavanju,
- ažuriranim strateškim okvirom europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja – iako se njime u potpunosti poštuje načelo supsidijarnosti i raznolikost nacionalnih obrazovnih sustava država članica, te se on nadovezuje na postignuća prethodnih okvira – poboljšat će se ta suradnja u područjima kao što su pojačana koordinacija, među ostalim na političkoj razini, veća sinergija među različitim politikama kojima se doprinosi društvenom i gospodarskom rastu te zelenoj i digitalnoj tranziciji, te ojačana komunikacija i širenje rezultata, u okviru inovativnije perspektive potpore reformama obrazovanja i osposobljavanja usmjerene na budućnost,

² U skladu s Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu, SL C 444, 10.12.2018., str. 1.

- kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala je da sustavi obrazovanja i osposobljavanja moraju biti dovoljno fleksibilni i otporni na prekide svojih uobičajenih ciklusa, te je dokazala da zemlje EU-a imaju sposobnost pronaći rješenja za nastavak procesâ poučavanja i učenja na različite načine i u različitim kontekstima, te osigurati da svi učenici nastave učiti, neovisno o njihovu socioekonomskom podrijetlu ili potrebama u pogledu učenja. Isto se odnosi i na okvir europske suradnje, koji bi trebao ostati dovoljno fleksibilan kako bi se odgovorilo i na trenutačne i na buduće izazove, među ostalim u kontekstu europskog prostora obrazovanja;

POZDRAVLJA i PRIMA NA ZNANJE:

glavne elemente, a posebice viziju iz Komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. od 30. rujna 2020.³, u kojoj se iznosi kako se europskom suradnjom može dodatno obogatiti kvaliteta, uključivost te digitalna i zelena dimenzija sustavâ obrazovanja i osposobljavanja u EU-u. U toj komunikaciji predlaže se okvir kojim će se omogućiti suradnja s državama članicama i angažman s relevantnim dionicima, uključujući strukturu za izvješćivanje i analizu, s prijedlozima za cilj obrazovanja u svrhu poticanja i praćenja reformi u području obrazovanja i osposobljavanja kako bi se europski prostor obrazovanja uspostavio do 2025.;

i TAKOĐER POZDRAVLJA:

- glavne elemente komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljene „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost” iz srpnja 2020.⁴,

³ COM(2020) 625 final.

⁴ COM(2020) 274 final.

- glavne elemente komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljene „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021. – 2027. Prilagodba obrazovanja i osposobljavanja digitalnom dobu” iz rujna 2020.⁵;

SLAŽE SE da:

1. Do 2030. uspostava i daljnji razvoj europskog prostora obrazovanja bit će sveobuhvatan politički cilj novog strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja, koji će biti uključen u sve strateške prioritete i prioritetna područja, kako je utvrđeno u ovoj Rezoluciji, imajući na umu da će strateški okvir za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja biti glavni alat za potporu i provedbu europskog prostora obrazovanja, doprinoseći njegovoj uspješnoj uspostavi i ambicioznom daljnjem razvoju⁶, putem svojih inicijativa i zajedničke vizije, u duhu zajedničkog stvaranja.
2. Dok se približava uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025., glavni bi cilj europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja trebalo biti podupiranje daljnjeg razvoja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama čiji je cilj osigurati:
 - a) osobno, društveno i profesionalno zadovoljstvo svih građana i građanki, uz istodobno promicanje demokratskih vrijednosti, jednakosti, socijalne kohezije, aktivnog građanstva i međukulturnog dijaloga;
 - b) održivo gospodarsko blagostanje, zelenu i digitalnu tranziciju te zapošljivost.

⁵ COM(2020) 624 final.

⁶ U skladu s Rezolucijom Vijeća od 8. studenoga 2019. o daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja u cilju podupiranja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti, SL C 389, 18.11.2019., str. 1.

3. Europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u razdoblju do 2030. trebalo bi uspostaviti u kontekstu strateškog okvira koji obuhvaća sustave obrazovanja i osposobljavanja u cjelini, u perspektivi uključivog, sveobuhvatnog i cjeloživotnog učenja. To bi trebalo naglasiti kao osnovno načelo na kojem se temelji cijeli okvir, kojim se namjerava obuhvatiti poučavanje, osposobljavanje i učenje u svim kontekstima i na svim razinama – formalno, neformalno ili informalno – od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do obrazovanja odraslih, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) te visoko obrazovanje, među ostalim u digitalnom okruženju. Europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja trebala bi također doprinijeti relevantnim prioritetima europskog semestra.
4. Radom koji se obavlja unutar tog novog okvira trebalo bi doprinijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji, u skladu s ciljevima utvrđenima u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Europski zeleni plan” iz prosinca 2019.⁷, kao i glavnim elementima utvrđenima u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Izgradnja digitalne budućnosti Europe” iz veljače 2020.⁸
5. Takve ciljeve trebalo bi promatrati i u globalnoj perspektivi, s obzirom na to da je suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja postupno postala važan instrument za provedbu vanjskih politika EU-a, na temelju europskih vrijednosti, povjerenja i autonomije. To će pomoći da EU postane još privlačnije odredište i partner, kako u globalnoj utrci za talentima tako i u promicanju strateških partnerstava s međunarodnim partnerima kako bi se pružilo uključivo, kvalitetno obrazovanje za sve, u svim kontekstima i na svim razinama obrazovanja. Suradnja je stoga ključna dimenzija za ostvarenje geopolitičkih prioriteta Unije, kao i UN-ovih ciljeva održivog razvoja do 2030., i na globalnoj razini i unutar država članica EU-a. Poticanjem bolje koordinacije između EU-a i država članica ojačat će se položaj Europe kao ključnog partnera u obrazovanju na globalnoj razini i pomoći u učvršćivanju veza između europskog prostora obrazovanja i ostatka svijeta.

⁷ COM(2019) 640 final.

⁸ COM(2020) 67 final.

6. Djelotvorno i učinkovito ulaganje u obrazovanje i osposobljavanje preduvjet je za jačanje kvalitete i uključivosti sustavâ obrazovanja i osposobljavanja te poboljšanje odgojno-obrazovnih ishoda, kao i za pokretanje održivog rasta, poboljšanje dobrobiti i izgradnju uključivijeg društva. Uz poštovanje načela supsidijarnosti, pojačan rad na ulaganjima mogao bi pomoći oporavku od trenutačne krize i doprinijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji sektora obrazovanja i osposobljavanja.
7. Periodično praćenje napretka prema ostvarivanju utvrđenih ciljeva s pomoću sustavnog prikupljanja i analize međunarodno usporedivih podataka pruža ključan doprinos oblikovanju politika temeljenih na dokazima. Strateški prioriteti navedeni u nastavku trebali bi u skladu s time tijekom razdoblja 2021. – 2030. biti popraćeni pokazateljima i ciljevima na razini EU-a, kako je navedeno u Prilogu II. ovoj Rezoluciji. Njima će se, nadovezujući se na rezultate ostvarene tijekom posljednjeg ciklusa europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, omogućiti mjerenje ukupnog napretka ostvarenog na europskoj razini te pokazivanje toga što je ostvareno, kao i poticati i podupirati razvoj i reforme sustavâ obrazovanja i osposobljavanja.
8. Konkretno, tijekom sljedećeg desetljeća strateškim okvirom obuhvatit će se sljedećih pet strateških prioriteta:

– **Strateški prioritet 1.: Poboljšanje kvalitete, pravednosti, uključenosti i uspjeha za sve u obrazovanju i osposobljavanju**

Kako bi napredovali u današnjem svijetu i kako bi se nosili s budućim preobrazbama u društvu, gospodarstvu i na tržištu rada, svi pojedinci moraju imati odgovarajuće znanje, vještine, kompetencije i stavove. Obrazovanje i osposobljavanje ključni su za osobni, građanski i profesionalni razvoj europskih građana i građanki.

Na razini EU-a, zahvaljujući viziji kvalitete u obrazovanju i osposobljavanju ovladavanje ključnim kompetencijama, uključujući osnovne vještine, osnovni je temelj za budući uspjeh⁹, uz potporu visokokvalificiranih i motiviranih učitelja i nastavnika te voditelja osposobljavanja, kao i drugih odgojno-obrazovnih djelatnika.

Iako se opseg ranog napuštanja obrazovanja i osposobljavanja, zbog kojeg su mladi i odrasli izloženi smanjenim socioekonomskim mogućnostima, smanjio u posljednjem desetljeću, on i dalje predstavlja izazov, osobito kada se razmišlja o očekivanim posljedicama pandemije bolesti COVID-19. Potrebno je nastaviti ulagati napore u smanjenje stope ranog napuštanja obrazovanja i osposobljavanja te nastojati da više mladih stekne kvalifikaciju srednjoškolskog obrazovanja.

Nacionalni sustavi obrazovanja i osposobljavanja uspjeli su poboljšati svoju uspješnost u tim područjima, ali i dalje postoji potreba za utvrđivanjem političkih mjera kojima se može potaknuti obrazovni uspjeh svih učenika.

Osiguravanjem kvalitetnog i uključivog obrazovanja i osposobljavanja za sve, države članice mogu dodatno smanjiti društvene, gospodarske i kulturne nejednakosti. Međutim, diljem Europe učenici u nepovoljnom položaju, među ostalim iz ruralnih i udaljenih sredina, prekomjerno su zastupljeni među učenicima koji postižu slabe rezultate, a pandemija bolesti COVID-19 još je više naglasila važnost pravednosti i uključenosti u području obrazovanja i osposobljavanja.

Kako bi se osiguralo istinski uključivo obrazovanje i jednake mogućnosti za sve učenike na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja, stečena razina obrazovanja i obrazovno postignuće trebali bi biti odvojeni od društvenog, gospodarskog i kulturnog statusa ili od drugih osobnih okolnosti.

Kvalitetan rani i predškolski odgoj i obrazovanje ima osobito važnu ulogu i trebalo bi ga dodatno ojačati kao temelj za budući obrazovni uspjeh.

⁹ Kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje, SL C 189, 4.6.2018., str. 1.

Potrebno je poticati sve druge aktivnosti usmjerene na šire uključivanje, kao što je podupiranje pristupa uključivom kvalitetnom obrazovanju za osobe s invaliditetom¹⁰, osobe s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, učenike migrantskog podrijetla i druge ranjive skupine, podupiranje ponovnog uključivanja u obrazovanje u okviru cjeloživotnog učenja i pružanje mogućnosti za ulazak na tržište rada putem različitih oblika obrazovanja i osposobljavanja.

Uključivo obrazovanje i osposobljavanje također obuhvaća razvoj rodne osjetljivosti u procesima učenja i u odgojno-obrazovnim ustanovama te suzbijanje i rušenje rodnih stereotipa, osobito onih koji ograničavaju odabir područja studiranja kod dječaka i djevojčica. Profesije u kojima tradicionalno prevladavaju muškarci ili žene trebalo bi dodatno promicati među osobama manje zastupljenog spola. Potreban je i daljnji rad prema ostvarenju prave rodne ravnoteže na vodećim položajima u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Digitalne tehnologije imaju važnu ulogu u tome da se okruženja za učenje, nastavni materijali i metode poučavanja učine prilagodljivima i prikladnima za različite učenike. Njima se može promicati istinsko uključivanje, pod uvjetom da se istodobno rješavaju pitanja digitalnog jaza, kako u pogledu infrastrukture tako i u pogledu digitalnih vještina.

– **Strateški prioritet 2.: Ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve**

Društveni, tehnološki, digitalni, okolišni i gospodarski izazovi sve više utječu na način na koji živimo i radimo, što uključuje raspodjelu radnih mjesta i potražnju za vještinama i kompetencijama. Zbog velikog broja promjena tijekom karijere koje će prosječni europski građanin ili građanka vjerojatno iskusiti, zajedno s povećanjem dobi za umirovljenje, cjeloživotno učenje i cjeloživotno profesionalno usmjeravanje, među ostalim putem aktivnosti informiranja, postat će ključni za pravednu tranziciju, dok su razine obrazovanja i vještina, uključujući digitalne vještine, i dalje ključan faktor na tržištu rada.

¹⁰ U skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom od 13. prosinca 2006.

Cjeloživotno učenje uključeno je u cjelokupnu viziju i ciljeve obrazovanja i osposobljavanja u EU-u i na cjelovit način obuhvaća sve razine i sve oblike obrazovanja i osposobljavanja, kao i neformalno i informalno učenje.

Potreban je daljnji napredak u pružanju kvalitetnog cjeloživotnog učenja za sve učenike, među ostalim osiguravanjem prohodnosti i fleksibilnosti među različitim oblicima učenja u različitim formatima i na različitim razinama obrazovanja i osposobljavanja, kao i vrednovanje neformalnog i informalnog učenja.

Sustavi obrazovanja i osposobljavanja trebali bi postati fleksibilniji, čvršći, otporniji na buduće promjene i privlačniji, trebali bi doprijeti do raznolikijih skupina učenika te omogućavati priznavanje i vrednovanje prethodnog učenja, prilike za osposobljavanje u svrhu usavršavanja i prekvalifikacije, među ostalim na višim razinama kvalifikacije i tijekom cijelog radnog vijeka¹¹, uz potporu inicijativa kao što su Europska sveučilišta i centri strukovne izvrsnosti, pokrenuti u okviru programa Erasmus+.

Trenutačno svjedočimo povećanju potreba na tržištu rada za različitim kombinacijama vještina i kvalifikacija, kao i strukturnim promjenama u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Oba razvoja događaja zahtijevaju modernizirano, učinkovito, uključivo i izvrsno strukovno obrazovanje i osposobljavanje koje doprinosi suočavanju s izazovima tržišta rada i društvenim izazovima. Potrebno je nastaviti razvijati strukovno obrazovanje i osposobljavanje kao privlačan i kvalitetan oblik zapošljavanja i života.

Prosječna razina sudjelovanja odraslih u obrazovanju u EU-u i dalje je niska, što ugrožava istinski održiv i pravedan gospodarski rast u Uniji. Inovacije u oblicima učenja, novi obrazovni pristupi, uključujući individualne pristupe, te u okruženjima za učenje u svim odgojno-obrazovnim ustanovama, uključujući visoka učilišta, kao i na radnom mjestu i u zajednicama, preduvjet su za bolje zadovoljavanje potreba šireg raspona učenika jer će sve većem broju odraslih biti potrebna prekvalifikacija i usavršavanje.

¹¹ U skladu s ciljevima utvrđenima u Preporuci Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (SL C 417, 2.12.2020., str. 1.) i Deklaraciji iz Osnabrücka od 30. studenoga 2020.

Osim toga, potrebno je ojačati mjere kako bi se odraslima omogućilo stjecanje osnovnih vještina i motiviralo ih se za to, tako da se mogu zajamčiti jednake mogućnosti i da se može osigurati veće društveno sudjelovanje, čime bi se omogućio cjelovit pristup obrazovanju odraslih.

Kao osnovni element cjeloživotnog učenja i važno sredstvo za podupiranje osobnog razvoja, zapošljivosti i prilagodljivosti, mobilnost za učenike, učitelje i nastavnike, edukatore učitelja i ostale odgojno-obrazovne djelatnike trebalo bi i dalje proširivati kao ključan element suradnje EU-a i alat za jačanje kvalitete i uključivanja u obrazovanje i osposobljavanje te promicanje višejezičnosti u EU-u. Važno je nastojati ostvariti ravnotežu u tokovima mobilnosti kako bi se potaknula optimalna cirkulacija mozgova te je pratiti, među ostalim putem praćenja osoba s kvalifikacijom.

Moraju se uložiti daljnji naponi kako bi se uklonile postojeće smetnje i prepreke svim vrstama mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja, uključujući pitanja u vezi s pristupom, usmjeravanjem, studentskim uslugama i priznavanjem, te također s obzirom na učinak svih trenutačnih ili budućih ograničenja putovanja.

Nadalje, kako bi se ojačala suradnja odgojno-obrazovnih ustanova i potaknula mobilnost, još treba raditi na područjima kao što su automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija i razdoblja studiranja u inozemstvu te osiguravanje kvalitete. Potrebni su trajni naponi kako bi se iskoristile europske inicijative za olakšavanje mobilnosti, uključujući one koje se financiraju u okviru programa Erasmus+.

– **Strateški prioritet 3.: Poboljšanje kompetencija i motivacije u nastavničkoj profesiji**

Učitelji i nastavnici, voditelji osposobljavanja, odgojno-obrazovni djelatnici i pedagoško osoblje te ravnatelji odgojno-obrazovnih ustanova, na svim razinama, u središtu su obrazovanja i osposobljavanja. Kako bi se poduprle inovacije, uključenost, kvaliteta i postignuća u obrazovanju i osposobljavanju, odgojno-obrazovni djelatnici moraju biti veoma kompetentni i motivirani, što zahtijeva niz mogućnosti za stručno učenje i potporu tijekom njihova radnog vijeka.

Više nego ikad potrebno je posvetiti pozornost dobrobiti učitelja i nastavnika, voditelja osposobljavanja i odgojno-obrazovnih djelatnika u sustavima obrazovanja i osposobljavanja, što je važan čimbenik i za kvalitetu obrazovanja i osposobljavanja jer ne utječe samo na zadovoljstvo učitelja i nastavnika već i na kvalitetu poučavanja.

Osim toga, potrebno je povećati privlačnost nastavničke profesije i ponovno je vrednovati, što postaje sve važnije jer se zemlje EU-a suočavaju s nedostatkom i starenjem učitelja i nastavnika¹².

Nadalje, pri razvoju povoljnih okruženja i uvjeta za razvoj kompetencija i motivacije učitelja i nastavnika, voditelja osposobljavanja i odgojno-obrazovnih djelatnika u obzir bi trebalo uzeti ključnu ulogu vodstva u obrazovanju i osposobljavanju, čime se osigurava da odgojno-obrazovne ustanove djeluju kao organizacije za učenje. Inicijativama kao što su europske akademije za učitelje i nastavnike, koje će se pokrenuti putem programa Erasmus+, olakšat će se umrežavanje, razmjena znanja i mobilnost među ustanovama koje učiteljima i nastavnicima pružaju prilike za učenje u svim fazama njihove karijere te razmjenu najbolje prakse i inovativnih pedagoških pristupa, čime će se omogućiti uzajamno učenje na europskoj razini.

¹² Kako je istaknuto u Zaključcima Vijeća od 9. lipnja 2020. o europskim učiteljima i nastavnicima za budućnost, SL C 193, 9.6.2020., str. 11.

– **Strateški prioritet 4.: Jačanje europskog visokog obrazovanja**

Sektor visokog obrazovanja i sama visoka učilišta dokazali su svoju otpornost i sposobnost suočavanja s nepredviđenim promjenama, kao što je pandemija bolesti COVID-19. Kriza je pojačala preostale izazove, ali i stvorila prilike za daljnji razvoj u okviru predviđene agende za preobrazbu visokog obrazovanja.

Tijekom sljedećeg desetljeća visoka učilišta poticat će se da pronađu nove oblike dublje suradnje, posebice stvaranjem transnacionalnih saveza, udruživanjem znanja i resursa te stvaranjem više prilika za mobilnost i sudjelovanje studenata te odgojno-obrazovnih djelatnika, kao i za poticanje istraživanja i inovacija, među ostalim cjelovitom provedbom inicijative Europska sveučilišta.

U okviru Bolonjskog procesa već je obavljen uspješan rad na uspostavi Europskog prostora visokog obrazovanja. U budućnosti će biti važno nastaviti s radom u okviru Bolonjskog procesa, istodobno stvarajući daljnju i snažniju sinergiju s europskim istraživačkim prostorom (EIP), izbjegavajući paralelne ili dvostruke strukture ili instrumente.

- **Strateški prioritet 5.: Potpora zelenoj i digitalnoj tranziciji u obrazovanju i osposobljavanju te putem obrazovanja i osposobljavanja**

Zelena i digitalna tranzicija u središtu su programa Unije za sljedeće desetljeće. Prelazak na ekološki održivo, kružno i klimatski neutralno gospodarstvo i digitalniji svijet imat će znatne društvene i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje. Ako se ne osigura da svi građani i građanke steknu potrebno znanje, kompetencije, vještine i stavove kako bi se mogli nositi s tim promjenama, socijalno pravedna preobrazba EU-a bit će nemoguća.

Potrebno je omogućiti korjenitu promjenu u ponašanju i vještinama pojedinaca, počevši od sustava obrazovanja i osposobljavanja te odgojno-obrazovnih ustanova kao katalizatora promjena. Odgojno-obrazovne ustanove trebaju u svoj organizacijski razvoj uključiti zelenu i digitalnu dimenziju. Za to su potrebna ulaganja, posebice u digitalne obrazovne ekosustave, ne samo kako bi se uključila perspektiva ekološke održivosti te osnovnih i naprednih digitalnih vještina na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja, već i kako bi se osiguralo da su infrastrukture odgojno-obrazovnih ustanova na odgovarajući način pripremljene za suočavanje s tim promjenama i obrazovanje za njih. Preusmjeravanje odgojno-obrazovnih ustanova na pristup na razini cijele škole te stvaranje uključivih, zdravih i održivih obrazovnih okruženja ključni su za ostvarenje potrebnih promjena za zelenu i digitalnu tranziciju. Osim toga, poduzeća, nacionalna, regionalna i lokalna tijela te relevantni dionici trebaju u skladu s time razviti strategije i zajedničku odgovornost. U tom je kontekstu važno modernizirati studijske programe u području znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike (STEAM).

UJEDNO SE SLAŽE SA sljedećim:

1. Pri nastojanju da se djeluje unutar strateškog okvira, na temelju prethodno opisanih strateških prioriteta te kako bi se uspostavio europski prostor obrazovanja i podupro njegov daljnji razvoj, u razdoblju do 2030. trebalo bi poštovati sljedeća načela:
 - a) Europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja trebala bi omogućiti EU-u i široj zajednici u području obrazovanja i osposobljavanja da provedu inicijative kojima se uglavnom podupire uspostava europskog prostora obrazovanja do 2025., ali i Akcijskog plana za digitalno obrazovanje, kao i Programa vještina za Europu. Na temelju pojačanog usmjeravanja Vijeća i u skladu s otvorenom metodom koordinacije, to zahtijeva poticanje fleksibilnih metoda suradnje i jačanje sinergije s drugim inicijativama u području obrazovanja i osposobljavanja.
 - b) Europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja trebala bi se provoditi u okviru perspektive uključivog, sveobuhvatnog te cjeloživotnog učenja, održavanjem i produbljuvanjem provjerenih i ispitanih dostupnih mehanizama uzajamnog učenja, alata, instrumenata i potpore politike, kao što su oni iz okvira ET 2020. i u okviru otvorene metode koordinacije, te razvojem sinergije između sektora obrazovanja i osposobljavanja te drugih područja politika, prema potrebi. Uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica u području obrazovanja i osposobljavanja te dobrovoljne prirode europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja tijekom sljedećeg desetljeća, strateški okvir trebao bi se oslanjati na:
 - i) pet prethodno opisanih strateških prioriteta za europsku suradnju;
 - ii) zajedničke referentne alate i pristupe;
 - iii) uzajamno učenje, uzajamno savjetovanje i razmjenu dobre prakse, s posebnim naglaskom na širenju i jasnoj vidljivosti ishoda, kao i nacionalnom učinku;

- iv) periodično praćenje i izvješćivanje, među ostalim putem ciljeva na razini EU-a, godišnjeg Pregleda obrazovanja i osposobljavanja, također u vezi s europskim semestrom, uz iskorištavanje stručnog znanja Stalne skupine za pokazatelje i mjerila te izbjegavanje dodatnih administrativnih opterećenja za države članice;
 - v) usporedive dokaze i podatke iz svih relevantnih europskih agencija, europskih mreža i međunarodnih organizacija, kao što su, na primjer, OECD, UNESCO i IEA;
 - vi) stručno znanje Stalne skupine za pokazatelje i mjerila, koja bi trebala biti prvi forum za raspravu o zajedničkim ciljevima i pokazateljima na razini EU-a te budućim područjima na koja bi se trebalo usmjeriti, kao i suradnju s drugim relevantnim sektorima (sektor zapošljavanja te socijalni i istraživački sektor) kako bi se osigurali odgovarajući i svrsishodni pokazatelji;
 - vii) potpuno iskorištavanje mogućnosti dostupnih u okviru programâ, fondova i instrumenata EU-a, posebice u području obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim za cjeloživotno učenje.
- c) Europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja trebala bi biti relevantna, konkretna i učinkovita. Trebalo bi uložiti daljnje napore kako bi se osiguralo da se jasni i vidljivi ishodi planiraju unaprijed te da se redovito i strukturirano predstavljaju, preispitaju i šire putem europskih i nacionalnih foruma, čime se uspostavlja temelj za kontinuiranu evaluaciju i razvoj.
- d) Kako bi se poduprli naponi država članica da olakšaju predviđenu preobrazbu visokog obrazovanja u Europi i promicala suradnja visokih učilišta, trebalo bi osigurati blisku i strukturnu sinergiju s Europskim prostorom visokog obrazovanja i Bolonjskim procesom, posebice u pogledu instrumenata za osiguravanje kvalitete, priznavanje, mobilnost i transparentnost, izbjegavajući paralelne ili dvostruke strukture i instrumente koji su već razvijeni u Europskom prostoru visokog obrazovanja.

- e) Kopenhaški proces važan je aspekt europske suradnje u okviru otvorene metode koordinacije u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kojim će se doprinijeti ostvarenju strateških prioriteta utvrđenih u ovom okviru.
- f) Trebalo bi pojačati međusektorsku suradnju između relevantnih inicijativa EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja i onih u povezanim područjima politika i sektorima, posebice u području zapošljavanja, socijalne politike, istraživanja, inovacija, mladih i kulture. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti poticanju boljeg dijaloga između Odbora za obrazovanje i Odbora za zapošljavanje, osiguravajući pravodobnu razmjenu informacija¹³. Kad je riječ o provedbi europskog stupa socijalnih prava, a posebice njegova prvog, četvrtog i jedanaestog načela, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti njegovu praćenju, koje se provodi putem „pregleda socijalnih pokazatelja”, kojim će se pratiti trendovi i napredak u državama članicama te će se uključiti u europski semestar.
- g) S posebnim naglaskom na „kvadratu znanja” (obrazovanje, istraživanje, inovacije i usluge za društvo), posebnu pozornost trebalo bi posvetiti sinergiji politike i financiranja između obrazovanja i osposobljavanja, istraživanja i inovacija, odnosno u kontekstu europskog istraživačkog prostora i europskog prostora obrazovanja, uz istodobno osiguravanje dosljednosti s Europskim prostorom visokog obrazovanja¹⁴.
- h) Europska suradnja, posebno u cilju uspostave europskog prostora obrazovanja, zahtijeva transparentan i dosljedan dijalog i umrežavanje u perspektivi zajedničkog stvaranja, ne samo između država članica i Komisije, već i sa svim relevantnim dionicima.
- i) Trebalo bi ojačati dijalog politike s trećim zemljama i suradnju s međunarodnim organizacijama kao što su Vijeće Europe, OECD i UNESCO, čime bi se pružili dokazi i podaci, ali i nadahnuće i izvor svježih ideja i različite metode rada za usporedbu i poboljšanje.

¹³ Slijedom donošenja i u skladu s Rezolucijom Vijeća od 27. veljače 2020. o obrazovanju i osposobljavanju u okviru europskog semestra: osiguravanje utemeljenih rasprava o reformama i ulaganjima, SL C 64, 27.2.2020., str. 1.

¹⁴ Taj bi se rad mogao poduprijeti na tehničkoj razini.

- j) Financijska sredstva iz programa Erasmus+, europskih strukturnih fondova, inicijative REACT-EU, Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa i mehanizama financiranja sredstvima Unije trebala bi se upotrebljavati za poboljšanje sustavâ obrazovanja i osposobljavanja u skladu s općim ciljem uspostave europskog prostora obrazovanja i prioritetima država članica, u sklopu strateških prioriteta novog okvira.
- k) Uspostava europskog prostora obrazovanja, s obzirom na temeljnu ulogu obrazovanja i osposobljavanja u oporavku i izgradnji društvene i gospodarske otpornosti, zahtijeva stavljanje većeg naglaska na ulaganja u obrazovanje. Komisija će zajedno s državama članicama pojačati rad na ulaganjima, što će uključivati poticanje rasprave u odgovarajućim političkim forumima visoke razine, prema potrebi, kao što su zajedničke rasprave ministara financija i ministara obrazovanja EU-a, te s drugim institucijama kao što su Europska investicijska banka i Europski parlament¹⁵.
2. Uspješna upotreba otvorene metode koordinacije unutar strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja ovisi o političkoj predanosti država članica i o ojačanim smjernicama Vijeća te učinkovitim metodama rada na europskoj razini, koje bi se trebale temeljiti na sljedećem:
- a) Ciklusi rada – razdoblje do 2030. podijelit će se u dva ciklusa, pri čemu prvi ciklus obuhvaća razdoblje od pet godina od 2021. do 2025., prema rasporedu koji je Komisija predložila u svojoj Komunikaciji o uspostavi europskog prostora obrazovanja, a drugi ciklus traje do 2030. Prvim ciklusom trebala bi se omogućiti uspostava europskog prostora obrazovanja do 2025.

¹⁵ Na tehničkoj će razini stručna skupina za kvalitetna ulaganja u područje obrazovanja i osposobljavanja poduprijeti taj proces i pomoći da se zadrži naglasak na nacionalnim i regionalnim ulaganjima.

- b) Prioritetna područja – Za svaki ciklus Vijeće će dogovoriti niz prioriteta područja za europsku suradnju, na temelju strateških prioriteta, uzimajući u obzir opći cilj uspostave europskog prostora obrazovanja i njegov daljnji razvoj. Europskim prioriteta područjima trebala bi se omogućiti suradnja svih država članica u pogledu širih pitanja, ali i omogućiti konkretnija i bliskija suradnja među zainteresiranim državama članicama radi suočavanja s izazovima koji nastaju i specifičnim potrebama politike. Prioritetna područja za prvi ciklus unutar ovog novog okvira navedena su u Prilogu III.
- c) Uzajamno učenje – Europska suradnja u navedenim prioriteta područjima trebala bi se provoditi putem aktivnosti kao što su aktivnosti uzajamnog učenja i uzajamnog savjetovanja, konferencije i seminari, radionice, forumi ili stručne skupine na visokoj razini, paneli, studije i analize, suradnja na internetu i, prema potrebi, uz sudjelovanje relevantnih dionika. Sve te inicijative trebale bi se razvijati na temelju jasnih mandata, rasporeda i planiranih ishoda, koje treba predložiti Komisija u suradnji s državama članicama.
- d) Zajednički referentni alati i pristupi – Uzajamno učenje može se potaknuti razvojem referentnih alata i pristupa koji se temelje na zajedničkoj analizi i podupiru daljnji razvoj politika na različitim razinama upravljanja (razini EU-a, nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj, sektorskoj itd.) ili može dovesti do takvog razvoja.
- e) Mehanizam upravljanja – Strateški okvir trebao bi tijekom prvog ciklusa zadržati sve provjerene i ispitane mehanizme uzajamnog učenja u okviru ET-a 2020., kao što su radne skupine, sastavi ravnatelja uprava i instrumenti uzajamnog učenja, te zadržati uključenost drugih relevantnih upravljačkih tijela. Države članice i Komisija prilagodit će te mehanizme novim strateškim prioritetima i zajednički će raditi na uspostavi upravljačkih rješenja kako bi se olakšalo učinkovito priopćavanje informacija od tehničke prema političkoj razini, prema potrebi, i koordinirao rad koji treba obaviti unutar strateškog okvira, bez stvaranja nepotrebnih struktura ili dodatnih opterećenja za države članice.

- f) Širenje rezultata – Kako bi se povećala vidljivost i učinak na nacionalnoj i europskoj razini, ishodi suradnje širit će se među svim relevantnim dionicima i, prema potrebi, o njima će se raspravljati na političkoj razini.
- g) Praćenje procesa – Kako bi se promicalo ostvarivanje rezultata otvorenom metodom koordinacije, kao i preuzimanje odgovornosti za proces i na nacionalnoj i na europskoj razini, države članice i Komisija blisko će surađivati kako bi razmotrile rad obavljen na tehničkoj razini te će ocijeniti proces i njegove ishode. Godišnje praćenje provodit će se i u okviru Komisijina Pregleda obrazovanja i osposobljavanja, kojim se prati napredak prema ostvarenju svih dogovorenih ciljeva i pokazatelja na razini EU-a, uključujući potpokazatelje, u području obrazovanja i osposobljavanja te također doprinosi procesu europskog semestra.
- h) Izvješćivanje o napretku – Na kraju prvog ciklusa, do 2025., bit će potrebno preispitati skup prioriternih područja kako bi ih se prilagodilo ili kako bi se utvrdila nova za sljedeći ciklus, na temelju trenutnih izazova i kako bi se razmotrio ostvaren napredak, među ostalim u pogledu razvoja rješenja za upravljanje koja su razmjerna političkim ambicijama europskog prostora obrazovanja. Komisija će 2022. objaviti izvješće o napretku u pogledu europskog prostora obrazovanja, u kojem će razmotriti i vrednovati postignuća u ostvarenju europskog prostora obrazovanja putem strateškog okvira za suradnju i predložiti sljedeće korake, prema potrebi, a 2023. također će organizirati preispitivanje u sredini programskog razdoblja. Izvješće o napretku i preispitivanje u sredini programskog razdoblja također će se uzeti u obzir u dogovoru Vijeća o mogućim novim prioriternim područjima nakon 2025.
3. Komisija će 2025. objaviti cjelovito izvješće o europskom prostoru obrazovanja. Na temelju te evaluacije Vijeće će preispitati strateški okvir, uključujući ciljeve, upravljačku strukturu i metode rada na razini EU-a, te poduzeti sve potrebne prilagodbe za drugi ciklus, prema potrebi, kako bi se prilagodilo stvarnosti i potrebama europskog prostora obrazovanja ili bilo kojem drugom važnom razvoju događaja u Europskoj uniji.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA, U SKLADU S NACIONALNIM OKOLNOSTIMA:

1. surađuju, uz potporu Komisije i upotrebom otvorene metode koordinacije kako je navedeno u ovoj Rezoluciji, kako bi se poboljšala europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja u razdoblju do 2030. na temelju pet strateških prioriteta, načela i metoda rada koji su prethodno opisani, te prioriteta područja dogovorenih za svaki ciklus (ona dogovorena za prvi ciklus 2021. – 2025. navedena su u Prilogu III.);
2. razmotre, na temelju nacionalnih prioriteta i uz dužno poštovanje nacionalnih nadležnosti u području obrazovanja i osposobljavanja, mjere na nacionalnoj razini usmjerene na postizanje napretka u sklopu strateških prioriteta navedenih u strateškom okviru i kojima se doprinosi zajedničkoj uspostavi europskog prostora obrazovanja i postizanju ciljeva na razini EU-a utvrđenih u Prilogu II.; pri osmišljavanju nacionalnih politika obrazovanja i osposobljavanja traže nadahnuće u uzajamnom učenju na europskoj razini;
3. prema potrebi, razmotre kako i u kojoj mjeri one mogu doprinijeti zajedničkom postizanju ciljeva na razini EU-a s pomoću nacionalnih mjera i aktivnosti, čime se utvrđuju nacionalni ciljevi u skladu s posebnostima njihovih sustava obrazovanja i osposobljavanja i uzimajući u obzir nacionalne okolnosti, uključujući učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19 na gospodarstvo i društvo te u samom sektoru obrazovanja i osposobljavanja;
4. podupiru predstavljenu upravljačku strukturu i odabrane metode rada, preuzimajući odgovornost za proces;
5. učinkovito iskoriste politike i instrumente financiranja sredstvima EU-a za potporu provedbi nacionalnih mjera i aktivnosti u svrhu postizanja napretka s obzirom na strateške prioritete i povezane ciljeve na razini EU-a i nacionalnoj razini, posebice u kontekstu oporavka te zelene i digitalne tranzicije.

POZIVA KOMISIJU DA U SKLADU S UGOVORIMA I UZ PUNO POŠTOVANJE SUPSIDIJARNOSTI:

1. podupire države članice i sudjeluje s njima, u razdoblju do 2030., u suradnji unutar tog okvira na temelju pet prethodno opisanih strateških prioriteta, načela i metoda rada, kao i ciljeva na razini EU-a i dogovorenih prioritetnih područja navedenih u prilogu II. odnosno III.;
2. surađuje s državama članicama do kraja 2021. kako bi se postigao dogovor o odgovarajućoj upravljačkoj strukturi za koordinaciju rada i usmjeravanje razvoja strateškog okvira u okviru sveobuhvatnog cilja uspostave i daljnjeg razvoja europskog prostora obrazovanja, uzimajući ujedno u obzir pitanja koja treba dodatno razmotriti tijekom političke rasprave na višoj razini, bez stvaranja dodatnog opterećenja za države članice, osiguravajući pritom njihovu odgovornost za taj proces;
3. surađuje s državama članicama i pruža specifičnu potporu lokalnim, regionalnim i nacionalnim tijelima kako bi se olakšali uzajamno učenje, analiza i razmjena dobre prakse u vezi s ulaganjima u obrazovnu infrastrukturu;
4. analizira, posebno izvješćivanjem o napretku, u kojoj su mjeri postignuti strateški prioriteti ovog okvira u pogledu uspostave europskog prostora obrazovanja, ali i u pogledu europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja na nacionalnoj razini;
5. radi na prijedlozima, na temelju i s pomoću stručnog mišljenja Stalne skupine za pokazatelje i mjerila, u vezi s mogućim pokazateljima ili ciljevima na razini EU-a u području uključenosti i pravednosti, nastavničke profesije te održivosti, uključujući ozelenjivanje sustavâ obrazovanja i osposobljavanja;

6. surađuje s državama članicama kako bi se analiziralo na koji način poboljšati prikupljanje i analizu podataka za postojeće ciljeve i pokazatelje na razini EU-a, s ciljem poticanja oblikovanja politika temeljenih na dokazima, među ostalim s pomoću stručnog znanja Stalne skupine za pokazatelje i mjerila, te o tim raspravama izvješćuje Vijeće;
7. surađuje s državama članicama kako bi se nakon 2025. ispitali ciljevi i pokazatelji EU-a čiji se utvrđeni rokovi ne podudaraju s desetogodišnjim razdobljem obuhvaćenim ovim okvirom te izvješćuje Vijeće o mogućim novim vrijednostima za te ciljeve i pokazatelje;
8. predstavi i redovito ažurira sustavan pregled i plan tekućih i planiranih politika, alata za suradnju, instrumenata financiranja, inicijativa i ciljanih poziva na podnošenje prijedloga na razini Unije, kojima se doprinosi uspostavi europskog prostora obrazovanja i razvoju europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja;
9. predstavi akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava, a posebice njegova prvog, četvrtog i jedanaestog načela;
10. uspostavi platformu europskog prostora obrazovanja kao interaktivan javni portal čiji je cilj olakšati državama članicama i dionicima pristup informacijama, aktivnostima, uslugama, instrumentima i rezultatima te promicati suradnju i razmjene.

POLITIČKA POZADINA

1. Zaključci Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.) (12. svibnja 2009.)
2. Rezolucija Vijeća o obnovljenom europskom programu za obrazovanje odraslih (20. prosinca 2011.)
3. Preporuka Vijeća o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja (20. prosinca 2012.)
4. Deklaracija o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, snošljivosti i nediskriminacije putem obrazovanja (Pariz, 17. ožujka 2015.)
5. Zajedničko izvješće Vijeća i Komisije za 2015. godinu o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.) – „Novi prioriteti za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja” (23. i 24. studenoga 2015.)
6. Zaključci Vijeća o smanjenju ranog napuštanja školovanja i promicanju uspjeha u školi (23. i 24. studenoga 2015.)
7. Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o promicanju socioekonomskog razvoja i uključivosti u EU-u putem obrazovanja: doprinos obrazovanja i osposobljavanja europskom semestru 2016. (24. veljače 2016.)
8. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Novi program vještina za Europu (10. lipnja 2016.)
9. Preporuka Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle (19. prosinca 2016.)

10. Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o uključivanju raznolikosti kako bi se postiglo kvalitetno obrazovanje za sve (17. veljače 2017.)
11. Preporuka Vijeća o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje (22. svibnja 2017.)
12. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet: doprinos Europske komisije sastanku čelnika u Göteborgu” (17. studenoga 2017.)
13. Preporuka Vijeća o praćenju osoba s kvalifikacijom (20. studenoga 2017.)
14. Zaključci Vijeća o razvoju škola i izvrsnosti u poučavanju (20. studenoga 2017.)
15. Zaključci Vijeća o obnovljenom programu EU-a za visoko obrazovanje (20. studenoga 2017.)
16. Zaključci Europskog vijeća (14. prosinca 2017.)
17. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za digitalno obrazovanje (17. siječnja 2018.)
18. Preporuka Vijeća o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja (15. ožujka 2018.)
19. Odluka (EU) 2018/646 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom okviru za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass) (18. travnja 2018.)
20. Preporuka Vijeća o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (22. svibnja 2018.)

21. Preporuka Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja (22. svibnja 2018.)
22. Zaključci Vijeća o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja (22. svibnja 2018.)
23. Preporuka Vijeća o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (26. studenoga 2018.)
24. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Koordinirani plan o umjetnoj inteligenciji”(7. prosinca 2018.)
25. Preporuka Vijeća o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika (22. svibnja 2019.)
26. Preporuka Vijeća o visokokvalitetnim sustavima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (22. svibnja 2019.)
27. Zaključci Vijeća o budućnosti visokodigitalizirane Europe nakon 2020.: „Poticanje digitalne i gospodarske konkurentnosti u cijeloj Uniji i digitalna kohezija” (7. lipnja 2019.)
28. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Europski zeleni plan” (11. prosinca 2019.)
29. Zaključci Vijeća o ključnoj ulozi politika cjeloživotnog učenja u osnaživanju društava za suočavanje s tehnološkim prijelazom i prijelazom na zeleno gospodarstvo u svrhu potpore uključivom i održivom rastu (8. studenoga 2019.)
30. Zaključci Vijeća „Prema sve održivijoj Uniji do 2030.” (9. travnja 2019.)

31. Europsko vijeće: Novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024. (20. lipnja 2019.)
32. Rezolucija Vijeća o daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja u cilju podupiranja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti (8. studenoga 2019.)
33. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju” (14. siječnja 2020.)
34. Rezolucija Vijeća o obrazovanju i osposobljavanju u okviru europskog semestra: osiguravanje utemeljenih rasprava o reformama i ulaganjima (20. veljače 2020.)
35. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Novi EIP za istraživanje i inovacije” (30. rujna 2020.)
36. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. (30. rujna 2020.)
37. Zaključci Vijeća o europskim učiteljima i nastavnicima budućnosti (25. svibnja 2020.)
38. Zaključci Vijeća o suzbijanju krize uzrokovane bolešću COVID-19 u području obrazovanja i osposobljavanja (16. lipnja 2020.)
39. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost” (1. srpnja 2020.)
40. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Aksijski plan za digitalno obrazovanje 2021.– 2027. Prilagodba obrazovanja i osposobljavanja digitalnom dobu” (30. rujna 2020.)

41. Preporuka Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (24. studenoga 2020.)
 42. Zaključci Vijeća o digitalnom obrazovanju u europskim društvima znanja (24. studenoga 2020.)
 43. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Aksijski plan za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021.–2027.” (24. studenoga 2020.)
 44. Ministarsko priopćenje ministara iz Rima (19. studenoga 2020.)
 45. Deklaracija iz Osnabrücka o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kao pokretaču oporavka i pravedne tranzicije na digitalna i zelena gospodarstva (30. studenoga 2020.)
-

CILJEVI NA RAZINI EU-a – referentne razine prosječne uspješnosti u Europi u području obrazovanja i osposobljavanja

Kao sredstvo za praćenje napretka i utvrđivanje izazova te doprinošenje oblikovanju politika temeljenih na dokazima s pomoću sustavnog prikupljanja i analize međunarodno usporedivih podataka, niz referentnih razina prosječne uspješnosti u Europi u području obrazovanja i osposobljavanja („ciljevi na razini EU-a”) trebao bi podupirati strateške prioritete navedene u Rezoluciji za razdoblje 2021. – 2030. Oni bi se trebali temeljiti isključivo na usporedivim i pouzdanim podacima i u obzir uzimati različite situacije u pojedinačnim državama članicama¹⁶. Ne bi ih trebalo smatrati konkretnim ciljevima koje pojedinačne zemlje trebaju ostvariti do 2025. ili 2030. Kako je opisano u ovoj Rezoluciji, države članice pozivaju se da razmotre utvrđivanje istovjetnih nacionalnih ciljeva.

Na temelju toga države članice slažu se u pogledu sljedećih sedam ciljeva na razini EU-a koje je potrebno ostvariti:

1. Petnaestogodišnjaci sa slabim rezultatima u osnovnim vještinama¹⁷

Udio petnaestogodišnjaka sa slabim rezultatima u čitanju, matematici i prirodoslovlju trebao bi do 2030. biti manji od 15 %.

¹⁶ Tim ciljevima u obzir bi također trebalo uzeti različite kontekste država članica i činjenicu da, u skladu s međunarodnim predviđanjima, može biti promjena u početnim podacima za godine 2020. i 2021. zbog ozbiljnog učinka pandemije bolesti COVID-19 na sustave obrazovanja i osposobljavanja EU-a.

¹⁷ Izvor podataka jest Program za međunarodnu procjenu učenika (PISA), a podatke prikuplja i njima upravlja OECD. U okviru ovog cilja mjeri se udio petnaestogodišnjaka koji ne ostvaruju razinu 2. na ljestvici PISA-e za čitanje, matematiku ili prirodoslovlje.

2. Učenici osmih razreda sa slabim rezultatima u digitalnim vještinama¹⁸

Udio učenika osmih razreda sa slabim rezultatima u području računalne i informacijske pismenosti trebao bi do 2030. biti manji od 15 %.

3. Sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju¹⁹

Do 2030. najmanje 96 % djece u dobi od tri godine do uključivanja u obvezno osnovnoškolsko obrazovanje trebalo bi sudjelovati u ranom predškolskom odgoju i obrazovanju.

4. Osobe koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje²⁰

Udio osoba koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje do 2030. trebao bi biti manji od 9 %.

5. Stjecanje tercijarnog obrazovanja²¹

Do 2030. najmanje 45 % osoba u dobi od 25 do 34 godine trebalo bi imati kvalifikaciju u tercijarnom obrazovanju.

¹⁸ Cilj se temelji na anketi o računalnoj i informacijskoj pismenosti (CIL) u okviru Međunarodnog istraživanja o računalnoj i informacijskoj pismenosti koje je provelo Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća (IEA). Ciljna populacija ICILS-a jesu učenici tijekom osme godine školovanja.

¹⁹ Izvor podataka jest Eurostat, mrežna oznaka podataka: [educ_uoe_enra21].

²⁰ Eurostat, anketa o radnoj snazi EU-a. Mrežna oznaka podataka: [edat_lfse_14] tj. udio stanovništva u dobi od 18 do 24 godine koje ima samo osnovnoškolsko obrazovanje ili manje od toga i više ne sudjeluje u obrazovanju ili osposobljavanju. Taj cilj na razini EU-a dopunit će se popratnim pokazateljem za stjecanje srednjoškolskog obrazovanja, kojim se na temelju podataka iz ankete Eurostata o radnoj snazi EU-a mjeri udio osoba u dobi od 20 do 24 godine koje su stekle najmanje srednjoškolsku kvalifikaciju. Mrežna oznaka podataka: [edat_lfse_03].

²¹ Eurostat, anketa o radnoj snazi EU-a. Mrežna oznaka podataka: [edat_lfse_03].

6. Izloženost osoba koje su završile strukovno obrazovanje i osposobljavanje učenju temeljenom na radu²²

Udio osoba koje su nedavno završile strukovno obrazovanje i osposobljavanje i koje imaju koristi od izloženosti učenju utemeljenom na radu tijekom strukovnog obrazovanja i osposobljavanja trebao bi do 2025. iznositi najmanje 60 %.

7. Sudjelovanje odraslih u obrazovanju²³

Do 2025. udio odraslih osoba u dobi od 25 do 64 godine uključenih u obrazovanje tijekom prethodnih 12 mjeseci trebao bi iznositi najmanje 47 %.

²² Ovime će se obuhvatiti dobna skupina od 20 do 34 godine koja je obrazovanje i osposobljavanje napustila unatrag jedne do tri godine. Pokazatelj će se temeljiti na podacima koji će se od 2021. nadalje prikupljati u okviru Ankete Eurostata o radnoj snazi u Europskoj uniji (EU LFS), kako je definirano u identifikatoru varijable „HATWORK” u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2240. To se odnosi na radna iskustva na radnom mjestu u tržišnoj ili netržišnoj jedinici (tj. u poduzeću, državnoj instituciji ili neprofitnoj organizaciji) koja su bila dio kurikuluma formalnog programa koji je doveo do najviše uspješno završene razine obrazovanja. Ako je ispitanik imao više radnih iskustava, u obzir bi trebalo uzeti njihovo ukupno trajanje. Radna iskustva trebala bi se iskazati u ekvivalentu punog radnog vremena.

²³ Eurostat, zbirka podataka iz anketa o radnoj snazi EU-a od 2022. nadalje. S obzirom na to da se u 2022. planira promjena izvora podataka (umjesto istraživanja o obrazovanju odraslih upotrebljavat će se anketa o radnoj snazi EU-a), cilj treba potvrditi u 2023. na temelju upotrebe novog izvora podataka. Komisija će u suradnji sa Stalnom skupinom za pokazatelje i mjerila ocijeniti učinak tih promjena usporedbom rezultata istraživanja o obrazovanju odraslih i ankete o radnoj snazi u 2023. te razmotriti moguće promjene u metodologiji ankete o radnoj snazi ili promjene razine cilja. Na temelju te evaluacije Vijeće će odlučiti o mogućoj prilagodbi ciljane razine.

PRIORITETNA PODRUČJA EUROPSKE SURADNJE U PODRUČJU OBRAZOVANJA I
OSPOSOBLJAVANJA TIJEKOM PRVOG CIKLUSA: 2021. – 2025.

S ciljem ostvarivanja napretka u pet strateških prioriteta u skladu sa strateškim okvirom za europsku suradnju, utvrđivanjem prioriteta područja, konkretnih pitanja i aktivnosti²⁴ za određeni ciklus rada trebala bi se poboljšati učinkovitost europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja te u obzir uzeti pojedinačne potrebe država članica, među ostalim kada se suočavaju s novim okolnostima i izazovima.

Prioritetnim područjima, kako su navedena u ovoj Rezoluciji, zajedno s najrelevantnijim konkretnim pitanjima i aktivnostima odražava se potreba za: i. nastavkom suradnje u područjima u kojima su ključni izazovi i dalje prisutni i povezani s novijim izazovima; ii. razvojem suradnje u područjima koja se smatraju posebno važnima tijekom tog ciklusa rada.

Ako to države članice smatraju potrebnim, rad na posebnim prioritetnim područjima može se nastaviti u sljedećim ciklusima rada, uzimajući u obzir supsidijarnost i nacionalne okolnosti.

²⁴ Navođenjem predloženih budućih aktivnosti ili inicijativa u sljedećim prioritetnim područjima ne predviđaju se buduće odluke koje treba donijeti na odgovarajućoj razini.

Prioritetno područje 1. – Kvaliteta, pravednost, uključenost i uspjeh u obrazovanju i osposobljavanju

Konkretna pitanja i aktivnosti

- i) Promicanje svladavanja ključnih kompetencija²⁵, uključujući osnovne vještine, koje su preduvjet kako bi se uspjelo u životu, pronašla ili stvorila zadovoljavajuća radna mjesta te postalo angažiranim građaninom
- ii) Poticanje i podupiranje poučavanja i učenja jezika i višejezičnosti te omogućivanje učenicima, učiteljima i nastavnicima te voditeljima osposobljavanja da iskoriste istinski europski prostor za učenje daljnjom provedbom Preporuke Vijeća iz 2019. o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika, među ostalim u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju
- iii) Uvođenje europske perspektive u obrazovanje i osposobljavanje, čime se učenicima pruža uvid u ono što Europa u cjelini, a posebno Unija, znače u njihovu svakodnevnom životu, među ostalim proširenjem i jačanjem djelovanja Jean Monnet
- iv) Osiguravanje da odgojno-obrazovne ustanove i dalje budu sigurna okruženja, bez nasilja, vršnjačkog zlostavljanja, štetnog govora, dezinformacija i svih oblika diskriminacije, među ostalim daljnjom provedbom Preporuke Vijeća od 22. svibnja 2018. o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
- v) Poticanje sigurnog i poticajnog školskog okruženja kao nužnog uvjeta za konkretna pitanja, kao što su suzbijanje diskriminacije, rasizma, seksizma, segregacije, vršnjačkog zlostavljanja (uključujući zlostavljanje na internetu), nasilja i stereotipa, te za osobnu dobrobit svih učenika

²⁵ Kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje, SL C 189, 4.6.2018., str. 1.

- vi) Pomaganje svim učenicima da postignu osnovnu razinu znanja u osnovnim vještinama, s posebnim naglaskom na skupinama kojima prijeti rizik od slabih rezultata i ranog napuštanja školovanja, što uključuje utvrđivanje učinkovitih reformi politika kako bi se poduprli bolji rezultati u osnovnim vještinama, posebno u pogledu kurikuluma i/ili vrednovanja, kao i sposobnosti ustanova i djelatnika da budu inovativni i da razvijaju svoje pristupe i okruženja za učenje
- vii) Promicanje strategija za obrazovni uspjeh na nacionalnoj razini kako bi se potaknuo uspješan završetak oblika obrazovanja i osposobljavanja za sve učenike te smanjilo rano napuštanje obrazovanja i osposobljavanja i slabi rezultati podupiranjem pristupa na razini cijele škole s općom uključivom vizijom obrazovanja usmjerenom na učenika
- viii) Rješavanje pitanja sve veće raznolikosti učenika i poboljšanje pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju za sve učenike, uključujući skupine u nepovoljnom položaju i ranjive skupine, kao što su učenici s posebnim potrebama u pogledu učenja, manjine, osobe migrantskog podrijetla i Romi te oni koji imaju manje mogućnosti zbog geografskog položaja i/ili nepovoljne socioekonomske situacije
- ix) Provedba Europskog okvira za kvalitetu visokokvalitetnih sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- x) Rješavanje pitanja rodnih razlika u obrazovanju i osposobljavanju te nejednakih mogućnosti za djevojčice i dječake, žene i muškarce promicanjem rodno uravnoteženijih odluka u pogledu obrazovanja, suzbijanjem i rušenjem rodnih stereotipa u obrazovanju i karijerama u području obrazovanja, posebice u studijskim programima u području STEAM-a, rješavanjem pitanja kao što su slabi rezultati dječaka, vršnjačko zlostavljanje i seksualno uznemiravanje te postizanjem veće rodne osjetljivosti u procesima obrazovanja i osposobljavanja te u odgojno-obrazovnim ustanovama

- xi) Podupiranje prikupljanja podataka i inovacija za uključenost i rodnu ravnopravnost u obrazovanju
- xii) Promicanje građanskih, međukulturnih i socijalnih kompetencija, međusobnog razumijevanja i uzajamnog poštovanja te posjedovanja demokratskih vrijednosti i temeljnih prava na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja²⁶
- xiii) Poticanje, vrednovanje i priznavanje neformalnog učenja, uključujući volontiranje, te jačanje uključivosti, kvalitete i priznavanja prekograničnih aktivnosti u području solidarnosti
- xiv) Razvoj etičkog postupanja i jačanje kritičkog mišljenja, kao i digitalne i medijske pismenosti
- xv) Poticanje održivih ulaganja u kvalitetno i uključivo obrazovanje i osposobljavanje

²⁶ Kako je navedeno u „Deklaraciji o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, snošljivosti i nediskriminacije putem obrazovanja”.

Konkretna pitanja i aktivnosti

- i) Ponovno pokretanje i nastavak strategija cjeloživotnog učenja i usmjeravanje na prijelazne faze u okviru obrazovanja i osposobljavanja, istodobno promičući, s pomoću visokokvalitetnog profesionalnog usmjeravanja, horizontalni i vertikalni prijelaz na strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih, uključujući neformalno i informalno učenje, te prijelaz s obrazovanja i osposobljavanja na rad
- ii) Jačanje i povećanje uključivosti strategija cjeloživotnog učenja kako bi se onima koji su rano napustili školovanje omogućilo da se tijekom života ponovno uključe u obrazovanje u fleksibilnim oblicima, a onima kojima je to potrebno da imaju pristup programima visokog obrazovanja te strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi unaprijedili ili stekli vještine (usavršavanje i prekvalifikacija) koje su potrebne za poslove sutrašnjice, i to u svim fazama života
- iii) Osiguravanje da sustavi obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sustave obrazovanja odraslih, kojima se svim učenicima pruža potpora u pristupanju tržištu rada koje se mijenja i doprinošenju njihovu osobnom razvoju, postanu fleksibilniji, čvršći, otporniji na buduće promjene, privlačniji i prilagođeniji zelenoj i digitalnoj tranziciji, da nude prilike za usavršavanje i obnavljanje osposobljavanja tijekom cijelog radnog vijeka te da jačaju suradnju s drugim dionicima, kao što su poduzeća ili druga radna mjesta
- iv) Provedba Deklaracije iz Osnabrücka o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kao pokretača oporavka i pravedne tranzicije na digitalna i zelena gospodarstva
- v) Jačanje ključne uloge sustavâ visokog obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u podupiranju cjeloživotnog učenja i dopiranjima do raznolikijeg studentskog tijela. Istraživanje koncepta i upotrebe mikrokvalifikacija može pomoći u proširenju mogućnosti učenja i moglo bi ojačati ulogu visokog obrazovanja te strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u cjeloživotnom učenju pružanjem fleksibilnijih i modularnijih mogućnosti učenja i ponudom uključivijih oblika učenja

- vi) Ažuriranje obnovljenog Europskog programa za obrazovanje odraslih
- vii) Promicanje slobode, odnosno da učenici, učitelji i nastavnici te voditelji osposobljavanja i drugi odgojno-obrazovni djelatnici budu mobilni te da se ustanove slobodno međusobno povezuju u Europi i izvan nje putem mobilnosti u svrhu učenja i prekogranične suradnje. Moraju se uložiti daljnji naponi kako bi se uklonile postojeće smetnje i prepreke svim vrstama mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja, uključujući pitanja u vezi s pristupom, usmjeravanjem, studentskim uslugama i priznavanjem
- viii) Ažuriranje okvira za mobilnost u svrhu učenja koji je priložen ojačanom programu Erasmus+ kako bi se omogućile prilike za mobilnost za mnogo širi krug sudionika, poticala zelena i digitalna mobilnost, među ostalim kombiniranjem fizičkih razmjena s onima na internetu, te poticala uravnotežena mobilnost
- ix) Nastavak rada na potpunoj provedbi Preporuke Vijeća o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (26. studenoga 2018.)

Prioritetno područje 3. – Učitelji i nastavnici te voditelji osposobljavanja

Konkretna pitanja i aktivnosti

- i) Jačanje zapošljavanja i odabira najboljih i najpogodnijih kandidata za nastavničku i pedagošku profesiju na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja
- ii) Povećanje privlačnosti i statusa nastavničke i pedagoške profesije njezinom revalorizacijom u društvenom, ali i financijskom smislu, među ostalim putem predviđene europske nagrade za inovativno poučavanje
- iii) Istraživanje mogućnosti sastavljanja europskih smjernica za izradu nacionalnih okvira za karijeru i cjeloživotno usmjeravanje, čime će se poduprijeti napredovanje odgojno-obrazovnih djelatnika
- iv) Istraživanje mogućnosti razvoja alata politike u obliku okvirâ za nastavničke kompetencije kako bi se povećala relevantnost programâ inicijalnog obrazovanja učitelja i nastavnika te razvoj prilika za trajno stručno usavršavanje i pružale smjernice učiteljima i nastavnicima za napredovanje u karijeri
- v) Potpora inicijalnom obrazovanju, uvođenju i trajnom stručnom usavršavanju na svim razinama, posebice radi suočavanja s povećanom raznolikošću učenika i njihovim specifičnim potrebama te suzbijanja ranog napuštanja obrazovanja i osposobljavanja, promicanja učenja temeljenog na radu, te podupiranje razvoja osnovnih i naprednih digitalnih kompetencija i inovativnih pedagoških metoda, među ostalim kako bi se osiguralo da se obrazovanjem učitelja i nastavnika obuhvate kompetencije učitelja i nastavnika za podučavanje u digitalnom okruženju

- vi) Stvaranje mreža ustanova za obrazovanje učitelja i nastavnika putem predloženih Erasmusovih akademija za usavršavanje učitelja kako bi se poticale zajednice prakse, učiteljima i nastavnicima pružile prilike za učenje, podupirale inovacije te kako bi nacionalne i europske politike u području obrazovanja učitelja i nastavnika bile utemeljene
- vii) Podupiranje promicanja izvrsnosti u poučavanju na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja učinkovitom organizacijom učenja i strukturnim poticajima, promicanjem odgovarajućih mehanizama potpore, infrastrukture i nastavnih materijala te obrazovanja učitelja i nastavnika utemeljenog na istraživanju, kao i istraživanjem novih načina za procjenu kvalitete obrazovanja i usavršavanja učitelja i nastavnika
- viii) Podupiranje učitelja i nastavnika te voditelja osposobljavanja u upravljanju jezičnom i kulturnom raznolikošću u odgojno-obrazovnim ustanovama
- ix) Istraživanje mogućnosti razvoja okvira politike za povećanje broja i kvalitete mobilnosti učitelja i nastavnika u svrhu učenja u Europi na temelju njihovih stvarnih potreba za mobilnošću
- x) Razvoj mjera i uspostava mehanizama za poboljšanje radnih uvjeta i rješavanje pitanja profesionalnog stresa kako bi se potaknula dobrobit učitelja i nastavnika, voditelja osposobljavanja te pedagoških i odgojno-obrazovnih djelatnika
- xi) Nastojanje da se smanji rodna neravnoteža na svim razinama i u svim vrstama profesija u području obrazovanja i osposobljavanja
- xii) Osiguravanje da se programima njihova obrazovanja i osposobljavanja učitelje i nastavnike te voditelje osposobljavanja na svim razinama i u svim vrstama programâ obrazovanja i osposobljavanja ujedno pripremi za njihovu ključnu ulogu u tome da učenicima pružaju kompetencije za život, rad i djelovanje prema održivom razvoju i u poboljšanju dobrobiti i mentalnog zdravlja za sve učenike

Konkretna pitanja i aktivnosti

- i) Poticanje bliskije i dublje suradnje među visokim učilištima, osobito promicanjem i poticanjem neometane transnacionalne suradnje, čime će se savezima visokih učilišta, poput onih u okviru inicijative Europska sveučilišta, omogućiti da iskoriste svoje prednosti i zajedno pruže transformativno visoko obrazovanje
- ii) Sudjelovanje u provedbi inicijative Europska sveučilišta, u okviru programa Erasmus+, u sinergiji s programom Obzor Europa i drugim instrumentima financiranja.
- iii) Uspostava agende za preobrazbu visokog obrazovanja s naglaskom na uključenosti, inovacijama, povezivosti, digitalnoj i zelenoj spremnosti te međunarodnoj konkurentnosti, kao i temeljnim akademskim vrijednostima i visokim etičkim načelima, te na zapošljavanju i zapošljivosti
- iv) Poticanje uravnoteženih tokova mobilnosti i optimalne cirkulacije mozgova
- v) Poticanje uloge visokih učilišta kao središnjih aktera „kvadrata znanja” (obrazovanje, istraživanje, inovacije i usluge za društvo), jačanje sinergije i olakšavanje daljnjeg rada između visokog obrazovanja i istraživanja
- vi) Jačanje automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i razdoblja studiranja u inozemstvu u svrhu mobilnosti i daljnjeg učenja, uz istodobno jamčenje da se mehanizmima osiguravanja kvalitete pruža snažan temelj za povjerenje javnosti u daljnje učenje i štiti autonomija visokih učilišta. Trebalo bi omogućiti automatsko priznavanje zajedničkih transnacionalnih aktivnosti te priznavanje i prenosivost kratkih tečajeva, prema potrebi

- vii) Poticanje daljnjeg provođenja inicijative za uvođenje europske studentske iskaznice kako bi svi mobilni studenti u Europi ostvarivali koristi
- viii) Jačanje relevantnosti visokog obrazovanja za tržište rada i društvo, npr. poticanje razvoja kurikuluma kojim se potiče više učenja temeljenog na radu i pojačana suradnja između ustanova i poslodavaca, uz potpuno poštovanje sveobuhvatnog pristupa visokog obrazovanja i autonomije visokih učilišta te istraživanjem mogućnosti uspostave europskog mehanizma za praćenje osoba s diplomom

Konkretna pitanja i aktivnosti

- i) Povećanje dostupnosti, pristupa i kvalitete digitalne opreme i infrastrukture, povećanje povezivosti te jačanje otvorenih i digitalnih obrazovnih sadržaja i pedagoških metoda na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja kako bi se sustavi obrazovanja i osposobljavanja poduprli u prilagodbi digitalnom dobu
- ii) Rješavanje pitanja razvoja osnovnih i naprednih digitalnih vještina i kompetencija na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja (formalnom, neformalnom i informalnom), kao i tradicionalnom i kombiniranom poučavanju i učenju te poučavanju i učenju na daljinu s ciljem suočavanja s tehnološkom i digitalnom transformacijom gospodarstva i društva te radi odgovora na nju
- iii) Jačanje razmjene najbolje prakse i provedbe aktivnosti obuhvaćenih Akcijskim planom za digitalno obrazovanje 2021. – 2027., čime se istražuju načini za poticanje integriranijeg pristupa razvoju politike digitalnog obrazovanja putem mogućeg osnivanja europskog digitalnog obrazovnog centra
- iv) Mobiliziranje stručnog znanja i resursa za umrežavanje te podupiranje kreativnih pristupa u zelenom obrazovanju, odnosno putem predviđene koalicije „Obrazovanje za klimu”
- v) Promicanje perspektive okolišne održivosti u kurikulumima za obrazovanje i osposobljavanje, na svim razinama obrazovanja u okviru interdisciplinarnog pristupa, te promicanje obrazovnih koncepata kao što su obrazovanje za održivi razvoj i obrazovanje u području globalnog građanstva, kako bi se građani osnažili da doprinesu održivom razvoju
- vi) Poticanje nove održive infrastrukture odgojno-obrazovnih ustanova te obnova postojećih zgrada („ozelenjivanje obrazovne infrastrukture”)